

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Divi Bambergenses S. Henricvs Imperator S. Kvnegvndis
Imperatrix S. Otho Episcopvs**

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1611

Quinam vitam & res gestas S. Othonis literis consignarint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41527

NOTATIONES IN
LIBRUM PRIMVM DE VI-
TA S. OTHONIS, EPISCOPI
BAMBERGENSIS.

AUspicemur à nomine, *Outo, Oudo, Vto, Vdo*, cum aspi-
ratione, & sine aspiratione scriptum variè reperio, inquit
Auentinus in sua Nomenclatura, vnum nomen est à
custodia deductum, tandem *Oto* factus est. Quare & hoc
ipsum nomen diuersimodè scribitur; *Oto, Otho, Osto*; Est cum &
Otho. Rosvithæ Moniali in Panegyrico Othonis Magni, *Oodo*.

*Qui nam vitam & res gestas S. Othonis
litteris consignarint.*

IN Præfatione ad Guardianum Bambergensem,
quatuor nominantur ab Andrea Abbate. I. Se-
fridus, seu Sifridus. II. Ebbo, Monachus Mo-
nasterij S. Michaëlis Bambergæ. III. Thimo,
seu Tiemo. IV. Herbordus. Ex quorum commentariis hos
libros, formâ Dialogi iam olim cõtextos, Andreas recensuit,
illustrauit, auxit.

Quis iste Andreas fuerit, satis ipsemet in Epistola Dedicato-
ria explicat. De quo Surius Tom. 4. die 2. Julij, ad calcem
vitæ S. Othonis: *Sunt, qui scribunt Andream abbatem extra Bam-
bergam quatuor conscripsisse libros vitam huius sancti, circa annum Chri-
sti M. D. Sed ea ad manus meas necdum peruenit. Eadem Molanus
in Martyrologio 30. Septemb. addens; Andream hos libros
scripsisse*

scripsisse ad Bogislaum Principem Pomeranorum. At nihil de hoc noster Codex. De eodem Andrea Catalogus Manuscriptum Abbatum Montis Monachorum sequentia. Andreas Abbas XXXVI. Domino Vdalrico cita morte sublato, Andreas de Staffelstein oriundus in eius locum subrogatur Anno salutis 1483. Ipso die S. Dorotheæ virginis. Hic à primæua sua institutione per prædecesores suos in sancta reformatione, & religionis obseruantia, bene paterna ex arte instructus, morum probitate, & vitæ honestate, tanquam bonus agnothera in bona operatione secutus est pedes, & vestigia patrum suorum Prædecessorum. In augmentatione spiritualium & temporalium vtilissima ædificia perfecit, cum insigni Bibliotheca. Tandem ex catalepsia & paralyfi sinistri lateris mortem obiit die 23. mensis Octobris, Anno M. D. II. sepultus ante altare S. VVolfgangi.

Cramerus Lutheranus Prædicans lib. 2. Chronici Pomeraniæ cap. 34. dicit; Andream Bambergensem, Monachum Benedictinum, Anno 1487. Historiam de vita Ottonis dedicasse & inscripsisse BENELECTO, tunc Episcopo Caminensi in Pomerania; & huius Historiæ exemplar in membrana exaratum nunc penes se esse, acceptum ex Bibliotheca Caminensi, & ex præfatione intelligi, Episcopum Benedictum petiisse ab Andrea, vt miracula & res gestas S. Ottonis in literas referret; hæc enim esse Andreae verba: *Exigitis à me, Pater per secula memorande, & Prasul nominatus in orbe, vt signa & portenta, qua per opinatissimum nunc in secula sanctum Ottonem, ac nostris temporibus Pomeranorum Apostolum, nouis temporibus diuina peregit clementia, curâ diligentissimâ indagata, ad laudem & nomen viuificæ Trinitatis, nec non ad excitandos animos diuinæ plebis sedulè annotare decertem.*

Hæc ex Andreae Epistola ad Benedictum Episcopum recitat Prædicans, cui fortè non iniuriam feceris, si eum aut verba Andreae oscitanter inspexisse, aut in manuscriptis libris legendis non admodum versatum esse suspiceris. Quis enim aut tam cæcus, aut saltem luscitiosus fuerit, qui non videat, textum Andreae perperam à Prædicante representari, omninoque rescribendum: *Per opinatissimum nunc in secula sanctum*

Bb Orho-

Othonem, Pomeranorum Apostolum, nostris temporibus, diuina peregrine clementia.

Deinde ex dictis verbis confici videtur, Andream de S. Othone sapius scripsisse. Nam iste commentarius, quem publicamus, non est ad Benedictum Episcopum, nec noua tantum, nostrisque temporibus patrata miracula continet; at lucubratio, quam Andreas ad Episcopum Caminensem misit, ea mira exequabatur; quæ Andree temporibus Deus per S. Othonem efficiēbat, quorum nonnulla commemorat quidem Andreas libro quarto; sed pauca duntaxat ē multis. Nec est insuetum vt idem scriptor de eodem argumento plures lucubrationes edat, præsertim cum huius, quam edimus, Andreas non tam Auctor, quàm illustrator & corrector fuerit; iam enim ante Andree ætatem edita fuerat.

Testatur autem Prædicans, Andream suo illo in Commentario, etiam hos ad Episcopum BENEDICTVM versiculos adiecisse,

*Præsul amate Deo, te oro Præsul Benedicte,
Inter oues proprias me vt miserum numeres:
Siquis tui famuli protector verus, & ipsum
Eterno Domino restituas precibus;
Qui se totum offert, & parua hæc dona ministrat,
Commendans tibi met seq̄, simulq̄, sua.
Tu renocator ades patriæ spes, rector, honorq̄,
Dulcis amor cunctis, dignus amore Dei.
Tempora sunt huius vitæ nunc plena periculis,
Bella mouent gentes, hosti vbiq̄, furit.
Vnde opus est quod valde tua protectio fortis
Succurrat miseris, quos inimicus odit.
Eripe sancte piis monitis, precibusq̄, sacratis,
Commissum tibi met pastor ab hoste gregem.
Vt tua laus maneat merces & gloria semper,
Cum Christo in caelis regna beata tenens.
Credo quidem memet per te conquirere posse
Vitam, quam nequeo propria per merita.*

Te Deus

Te Deus æternus mundi mitissimus Auctor

Tempore longæuo protegat atq; regat.

Vr valeas, vigeas, captes & prospera sanus,

Hic & in æternum regna suprema metas.

Te vigilem seruet, qui non dormitat in æuum,

Nominis atq; tui restituat meritum.

Vr vigilet cautus pastor Benedictus, & asis

Sancte tui ouibus Præsul amate, vale.

Ait Prædicans: se hoc carmen, ea etiam de causa exscripsisse, quod Monachus iste fateatur, se suis operibus non posse saluum fieri. At factus, se posse salutem & æternam beatitudinem consequi meritis & operibus Benedicti Episcopi. Quomodo hoc arridet palato Prædicantico?

Deinde, non debet Prædicans vocem humilitatis & Christianæ submissionis vertere in Lutheranismum, quasi qui dicit, se meritis suis non posse saluum fieri; Prædicantico spiritu afflatus tantundem dicat, quantum noui huius Euangelij Præcones; nimirum, opera nostra coram Deo esse nihili ac nauaci nulliusque meriti; sola fide omnia confici; nam si Andreas ea mente fuisset, neque Benedicti Episcopi meritis & operibus, sed sola fide sua, absque vllius operibus, se salutis æternæ participem fore affirmasset. In Religiosorum hominū præcordia monitum Christi tam descendit altè, vt cum omnia, quæ facere oportet, fecerint; seruos inutiles sese esse, libenter profiteantur: Inutiles videlicet sunt, sed suo iudicio, ne insolescant & intumescant; non iudicio Dei, cuius in conspectu, vt mors, sic & vita Sanctorum pretiosa est.

Quis autem sit Auctor eius commentarij de vita & rebus gestis S. Othonis, quem vir clarissimus D. HENRICVS CANISIUS Tom. 2. Antiquæ lectionis publicauit, non difficile erit statuere. lecta hac Andrea Historia; non enim vnum parentem habet, sed tres, Ebbonem, Tiemonem & Sefridum, seu Sifridum, quem Lutheranus Prædicans Cramerus lib. 1. Chronici Pomeranici, cap. 14. ait, fuisse *Scribam* seu *Notarium* S. Othonis: His tribus vitam à Canisio editam adscribi debe-

re, inde manifestum euadit, quòd quæ in Andrea commentario sub Timonis, Sefridi, & Ebbonis nomine commemorantur, pleraque si non omnia, ad verbum in Historia Tom. 2. Antiquæ Lect. reperiuntur. Nam ex horum trium lucubrationibus olim quidam Anonymus vitam S. Othonis specie Dialogi conscripserat; quam Andreas auxit, suppleuit, distinxit, & clariorem reddidit; vt ipse sua in præfatione fatetur. Alij autem, omisâ formâ Dialogi, & tacitis Auctorum nominibus, & nonnullis refectis, hanc, quam Canisius in lucem dedit, historiam concinnarunt, quæ etiam exstat. (vidi enim) in Manuscripto quodâ Codice Rebdorffensis Monasterij. Breuius adhuc huius vitæ Compendium edidit Surius Tom. 4. Nam superioris ætatis homines historias vel decurtatas, vel integras proponere solebant, prout, pro suo quisq; gustu, eas ad lectoris gustum facturas arbitrabatur.

Vtrum autem ipsa monumenta Sifridi, Ebbonis, Herbor-di, Timonis, ex quibus hic commentarius confectus est, adhuc superent, mihi non liquet. Nunquam certè in illa incidi, licet sat multas Bibliothecas, & Bibliothecarum Catalogos conuoluerim.

In Caput V.

DE Codice Spalterij. Ita sæpe Prisci Codices: quibus etiam psallere, est *psallere*; & psalmodia, *psalmodia*, per literarum metathesin, qua nihil vulgo vitiatus in Latinis & Græcis vocabulis, in communem usum & morem transeuntibus; à quo postea doctiores, qui scribunt, eadem vocabula sæpe mutuuntur, vt accommodent se veteri illi dicto; Loquendum, vt multi: sapiendum, vt pauci.

DIGRES-